

Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken

Maandag 25 november 2019, 19:00 - 22:30
in het Europees Parlement
STRAATSBURG

Hoorzitting met kandidaat Yann PADOVA

1. Kunt u vertellen waarom u zich kandidaat voor deze post heeft gesteld en aangeven waarom u denkt dat u een geschikte kandidaat bent?

Gedurende mijn loopbaan heb ik een **omvattend perspectief op gegevensbescherming** kunnen ontwikkelen – een gebied waarop ik **sinds twintig jaar** werkzaam ben. Ik heb deze materie leren kennen als lid van de Assemblée nationale, terwijl ik werkte aan de omzetting van Richtlijn 95/46 en aan verscheidene wetsontwerpen, waaronder de wet op grond waarvan het bestand voor het monitoren van zedendelinquenten is aangemaakt. In de Assemblée nationale was ik **als administrateur** gehouden tot **strikte neutraliteit**. Ik heb geleerd te werken met verkozen vertegenwoordigers uit alle **politieke gelederen**, en te onderhandelen over compromissen voor wetteksten. Bij de diensten van de Europese Commissie had ik dezelfde taak toen ik werkte aan de eerste ontwerpen van de algemene verordening gegevensbescherming. Deze **ervaring als adviseur van de wetgever** lijkt mij in het bijzonder relevant voor de Europees Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS) wanneer hij zijn functie ten opzichte van het Parlement en de Raad uitoefent.

Hierna heb ik als secretaris-generaal van de Franse Autoriteit voor gegevensbescherming (CNIL) de “nieuwe CNI” opgezet in het kader van de omzetting van de richtlijn, waarbij de CNIL nieuwe, ruime en uiteenlopende bevoegdheden kreeg. **De organisatie en de procedures van de CNIL zijn gewijzigd, de uitoefening van handhavings- en controlebevoegdheden zijn veiliggesteld, er zijn nieuwe diensten en hulpmiddelen voor gebruikers ontwikkeld**, enz. Ik heb een ambitieus communicatiebeleid ontwikkeld met het oog op toelichting van deze nieuwe bevoegdheden, ook op Europees niveau. In het licht van de nieuwe taken van de EDPS zijn deze **ervaringen met het doorvoeren van veranderingen, met management**, met de tenuitvoerlegging van nieuwe bevoegdheden, met **streng begrotingsbeheer**, met de ingebruikneming van hulpmiddelen en met een sterk **communicatiebeleid** naar mijn mening essentieel om het ambt van EDPS met succes uit te oefenen.

Als commissaris bij de Commissie voor energieregulering (CRE) begeleidde ik het opstellen van het verslag over gegevensbeheer door beheerders van energienetwerken. De taken van deze netwerkbeheerders ontwikkelen zich snel door de uitrol van slimme netwerken en de grootschalige verzameling van gegevens die daar het gevolg van is. Er doen zich nieuwe mogelijkheden voor, maar er ontstaan ook nieuwe risico's, zoals cybercriminaliteit. Ook op dit

vlak zal mijn ervaring met de ontwikkeling van een nieuw regelgevingskader **in een strategische sector** dat in dienst staat van de eindconsument en van het vertrouwen in de digitalisering mij als EDPS ten goede komen.

Momenteel werk ik als strategisch adviseur bij het ICO (Information Commissioner's Office - UK) **op het snijvlak van regelgeving en innovatie**. Sinds 2016 dien ik voorstellen in voor de ontwikkeling van een "sandbox" en begeleid ik het ICO bij dit proces totdat deze testomgeving in gebruik wordt genomen. Dit debat over innovatie in het algemeen belang moet op Europees niveau worden gevoerd, in het bijzonder in **het Parlement**, niet in het minst omdat Europa ambities koestert op het gebied van kunstmatige intelligentie. Mijn ideeën over deze materie, mijn didactische ervaring en mijn wetenschappelijke publicaties zullen mij bij het adviseren van het Parlement een grote dienst bewijzen.

Ten slotte ben ik momenteel werkzaam als advocaat op een internationaal kantoor. Ik adviseer ondernemingen over persoonsgegevens bij de ontwikkeling van innovatieve projecten en bij hun bestuur. De problematiek van gegevensbescherming wordt steeds meer een beslissende factor voor het concurrentievermogen waarmee bepaalde ondernemingen zich zullen onderscheiden. In het licht van de hoogte van de sancties waarin de algemene verordening gegevensbescherming voorziet, is dit ook een hogere risicofactor. Mijn taak als adviseur is vandaag de dag dus veel strategischer en grensoverschrijdender dan voorheen. Om de taken van de EDPS **adequaat** te kunnen uitoefenen is het mijns inziens een **noodzakelijke voorwaarde** om de **uitdagingen voor ondernemingen en hun functioneren van binnenuit te kennen en te begrijpen**, evenals de beperkingen en de doelstellingen van hun digitale transformatie.

Mijn gevarieerde loopbaan bewijst dat ik over multidisciplinaire deskundigheid beschik, een strategische visie op uitdagingen heb, en mij openstel voor internationale ervaringen, maar ook dat ik pragmatisch ben. Mijn loopbaan toont aan dat **ik in staat ben bruggen te bouwen: tussen** verschillende juridische **disciplines, tussen het recht en de technologie, tussen het recht en de economie, tussen rechtsstelsels van verschillende landen, tussen instellingen en spelers, waaronder politieke spelers die soms uiteenlopende belangen hebben, en tussen culturen**. Uit mijn carrière valt ook op te maken dat ik **waarde hecht aan het Europese concept van gegevensbescherming**, en dat ik in staat ben dit concept op internationaal niveau te verdedigen en **ingang te doen vinden**. De waarde die ik hieraan hecht komt mede voort uit **mijn persoonlijke achtergrond**: via mijn moeder ben ik half Zweeds, mijn vader is afkomstig uit Oost-Polen, en ik draag dezelfde naam als de Italiaanse stad waar mijn voorouders destijds een heenkomen vonden.

Ik wil hieraan toevoegen dat **onafhankelijkheid het middelpunt van mijn carrière vormt**. Dit was al zo toen ik besloot voor de CNIL en het CRE te gaan werken; beide zijn onafhankelijke autoriteiten. En nu ik werkzaam ben als advocaat is onafhankelijkheid een ethische plicht. Maar afgezien van de voorschriften wordt onafhankelijkheid afgemeten aan daden: in **mijn** wetenschappelijke **artikelen** over het recht op vergetelheid volg ik dezelfde redeneertrant als in het besluit van het HvJ EU (C-507/17) wordt gevolgd. Het **pleidooi** dat ik onlangs hield **voor het HvJ EU** over overheidstoezicht (C-511/18) getuigt hier ook van. Onafhankelijkheid is veeleisend. Er kan geen sprake zijn van onafhankelijkheid zonder dialoog met alle belanghebbenden. Wanneer deze dialoog niet wordt gevoerd, verandert onafhankelijkheid in ontoegankelijke autarkie. Zo moet de EDPS onafhankelijkheid opvatten – veeleisend maar **constructief, open maar resoluut**. Deze werkwijze wil ik in dienst van de EDPS stellen, en **in uw dienst**.

2. Kunt u uw visie geven op toekomst van de autoriteit die u als EDPS gaat leiden, met inbegrip van mogelijke uitdagingen die u voorziet en uw prioriteiten voor deze onafhankelijke autoriteit?

Met de snelle ontwikkeling van **kunstmatige intelligentie**, zelflerende algoritmen en het internet van dingen wordt Europa geconfronteerd met **ongekende ethische uitdagingen**. Elke 24 maanden verdubbelt de hoeveelheid geproduceerde gegevens. Hoe moeten algoritmen die zichzelf wijzigen en soms lijken te ontsnappen aan hun makers dan gereguleerd worden? Hoe kunnen we de transparantie en begrijpelijkheid van deze hulpmiddelen die ons dagelijks leven zijn binnengekomen waarborgen? Hoe kunnen we garanderen dat deze algoritmen objectief zijn en hoe kunnen we meten in hoeverre ze een vertekend beeld geven? Hoe moeten ze gecorrigeerd worden wanneer ze een discriminerend beeld geven? Deze tekortkomingen zijn eens te meer interessant omdat **Europa tussen hamer en aambeeld van twee regelgevingsmodellen zit**: Het model van de Verenigde Staten, waar geen horizontale federale wetgeving inzake gegevens bestaat en waar de rechter, of zelfs de sectorale regelgever, achteraf intervenueert, en het Chinese model, dat gekenmerkt wordt door een overheid die de toegang tot gegevens hypercentraal regelt.

Europa moet zichzelf als nieuwe groter speler **positioneren** in deze **geopolitiek van gegevens**, in deze digitale wereld in aanbouw. De Commissie heeft meegedeeld dat zij binnen 100 dagen een voorstel over kunstmatige intelligentie zal indienen. En Europa beschikt over **de middelen om haar ambities te verwezenlijken**, te weten het solide juridisch kader dat moet dienen als **fundament** voor deze nieuwe verordening: **de algemene verordening gegevensbescherming**. Deze voorziet in adequate beginselen, zoals “accountability”, transparantie, en het recht van personen om niet het object van een beslissing te worden die uitsluitend op grond van automatische verwerking is genomen. Door de algemene verordening gegevensbescherming als uitgangspunt te nemen kan en moet Europa **een ethisch gebruik van kunstmatige intelligentie tot stand brengen – een verantwoordelijk gebruik dat nuttig is voor de mensen en voor de samenleving als geheel**. De EDPS speelt bij de **ontwikkeling van deze Europese en humanistische benadering van kunstmatige intelligentie** een **adviserende rol**, en hij of zij is degene die pragmatische en innovatieve oplossingen biedt aan het **Parlement, dat de meest geëigende instelling is** om de Europese benadering op **democratische wijze** vorm te geven. Inhoudelijk kunnen overwogen om: een risicogebaseerde benadering in te voeren die kan berusten op een recht op experimenteren, op uitgebreide mechanismen voor certificering, correctie en transparantie, of zelfs op traceerbaarheid van de gebruikte gegevens en gebruikte algoritmen (naar een “paspoort” van gegevens?). Dit is een eerste forse uitdaging die ook **op internationaal niveau moet worden aangegaan**. En de EDPS moet optreden als **woordvoerder van deze Europese benadering**.

De tweede strategische uitdaging voor de EDPS komt voort uit **de groeiende waarde van gegevens, de complexiteit en de schaalbaarheid van de gegevenseconomie**. Wanneer de EDPS een adequaat, **flexibel en proactief** advies wil kunnen geven dat niet meer uitsluitend reactief is, moet hij of zij de waardeketen begrijpen en opkomende **trends** en nieuwe actoren **in kaart kunnen brengen**. Daartoe zal de EDPS de bestaande samenwerkingsmechanismen met de Europese mededingingsautoriteiten en met de **nationale autoriteiten voor gegevensbescherming moeten versterken** en partnerschappen moeten ontwikkelen met onderzoekscentra voor **economie, cyberveiligheid en voor de sociologie** van de toepassing van technologieën. Maar bovenal zal de EDPS zijn eigen mogelijkheid tot vooruitziende

technologische analyse en interventie moeten verbeteren **door het profiel van zijn medewerkers veelzijdiger te maken, hetgeen zijn onafhankelijkheid ten goede zal komen.**

Ik beschik over deze **ervaring met de opbouw van mogelijkheden voor vooruitziende technologische analyse** omdat ik bij het CNIL het **expertiselaboratorium** heb opgezet, dat een van de eerste in Europa is. In 6 jaar tijd heb ik het percentage ingenieurs onder de medewerkers doen groeien van 3 % naar 10 %. Gegevensbescherming kan namelijk niet meer op een **eilandje** plaatsvinden. Wanneer de **EDPS een adequate, proactieve en multidisciplinaire adviseur wil zijn die het Parlement, de Raad en de Commissie van dienst is**, moet hij of zij zich meer **openstellen** en mensen **samenbrengen** rond een nieuw **strategisch project**. Ik verplicht mij tot de ontwikkeling van zo'n project, waarbij ik binnen zes maanden na mijn aantreden belanghebbenden zal raadplegen. Onafhankelijkheid is immers niet hetzelfde als autarkie.

De derde uitdaging betreft de uitwisseling en doorgifte van gegevens tussen landen, waaronder derde landen, met het oog op de bestrijding van criminaliteit. Het **HvJ EU en het Parlement hebben duidelijke standpunten ingenomen** die voor de EDPS als uitgangspunt kunnen dienen bij zijn/haar adviserende en toezichthoudende rol (zie vraag 3).

De laatste uitdaging voor de EDPS komt voort uit zijn/haar **taak als toezichthoudende autoriteit** voor de Europese instellingen. De EDPS moet een **voorspelbare, rechtvaardige en geloofwaardige** controleur zijn. Daartoe moet hij of zij de Europese instellingen bijstaan bij hun optreden conform de regelgeving en **ondersteunen bij hun groei naar maturiteit**, bijvoorbeeld door hun **nieuwe instrumenten** op het gebied van verantwoordingsplicht te bieden, zoals modelcontracten voor onderaanneming, instrumenten voor zelfevaluatie, praktische **thematische richtsnoeren**, en diepgaande trainingen op het gebied van cyberveiligheid. De EDPS zal ook zijn **capaciteit om controles** ter plaatse te verrichten en documenten te controleren moeten verhogen. Hiervoor zijn immers **specifieke vaardigheden** vereist. Dit weet ik omdat ik **bij het CNIL de controledienst heb opgericht**. Ten slotte moet de EDPS zijn **jaarlijkse controleprogramma openbaar maken en verantwoording afleggen over de uitvoering ervan**, in het bijzonder **ten overstaan van het Parlement**. Hetzelfde geldt voor zijn **geloofwaardigheid**, zowel binnen de Unie als daarbuiten.

Om deze uitdagingen te kunnen aangaan heeft **de EDPS volledige ondersteuning van het Parlement nodig**. Alleen dan kan een verhoging van de middelen worden gerealiseerd, die ontoereikend blijven in het licht van de taken en de uitdagingen voor de EDPS.

3. Hoe beoogt u de juridische rol in te vullen die de EDPS speelt bij het toezicht op de agentschappen voor justitie en binnenlandse zaken, en hoe beoogt u de uitwisseling van persoonsgegevens via JBZ-agentschappen vorm te geven, met name wat betreft het toezicht op de doorgifte van persoonsgegevens aan derde landen?

Om effectief toezicht te kunnen houden op de verwerking van gegevens door de Europese JBZ-agentschappen is het een voordeel om **kennis te hebben van het strafrechtelijk systeem**, de gerechtelijke instellingen en de met criminaliteitsbestrijding belaste diensten. In dit opzicht beschouw ik mijn ervaring bij de Commissie wetgeving van de Assemblée nationale en bij het CNIL (de Franse gegevensbeschermingsautoriteit) als uiterst relevant.

Bij de Commissie wetgeving was ik belast met strafrecht, met het monitoren van de begroting van het penitentiair bestuur en met persoonsgegevensrecht. In dit kader heb ik gedurende 7 jaar gewerkt aan alle strafrechtelijke teksten, en in het bijzonder aan de aanleg van een gegevensbank en aan instrumenten voor het monitoren van daders van zware zedendelicten (gegevensbank FIJAIS).

Het CNIL is lange tijd een van de weinige gegevensbeschermingsautoriteiten in Europa geweest die bevoegd was om dossiers van politie en justitie vooraf en achteraf te controleren. Daarom heb ik als secretaris-generaal in 2008 en 2009 de **eerste algehele controle van dossiers van de gerechtelijke politie** (de STIC) georganiseerd, die onder toezicht stond van de bevoegde procureurs van de Republiek. In de tijd dat deze controle plaatsvond, bevatte de STIC gegevens van 36 miljoen mensen. De controle heeft meer dan een jaar geduurd, waarbij 19 inspecties ter plaatse zijn verricht, vragenlijsten zijn verstuurd aan 34 rechtbanken die 50 % van de strafrechtelijke activiteit in Frankrijk vertegenwoordigen, en technische vragen zijn gesteld over veiligheidsmaatregelen en de traceerbaarheid van onderling verband houdende gegevens. Voorts werd het recht op toegang van personen tot door de politie verwerkte gegevens destijds uitsluitend indirect uitgeoefend. Het CNIL oefende dit recht namelijk uit namens de persoon die hierom verzocht had, wat de EDPS overigens ook kan doen op grond van artikel 84 van Verordening 2018/1725. Deze **unieke ervaring op het gebied van controle en van de werking van het recht op indirecte toegang** (jaarlijks bijna 4000 verzoeken aan het CNIL) is bijzonder relevant voor de EDPS.

De EDPS treedt immers op binnen een **complex juridisch kader** dat zich in de loop van zijn volgende mandaat verder zal ontwikkelen. Ondanks de inwerkingtreding van Verordening 2018/1725 en hoofdstuk IX ervan blijven de bevoegdheden van de EDPS versnipperd omdat ze gebaseerd zijn op meerdere specialistische rechtsinstrumenten. Dit is het geval bij de verwerking van operationele gegevens door Europol, Eurojust of door het Europees Openbaar Ministerie. De EDPS heeft niet dezelfde bevoegdheden, aangezien hij geen administratieve boete kan opleggen, geen opschorting van internationale gegevensstromen kan gelasten, en evenmin een waarschuwing kan afgeven aan het Europees Openbaar Ministerie. Evenmin kan hij een verbod op gegevensverwerking uitvaardigen aan Eurojust en aan het Europees Openbaar Ministerie, wat wel mogelijk is ten aanzien van Europol.

De huidige regelgeving stelt de **EDPS** echter wel in staat **deze agentschappen streng te controleren, hetgeen essentieel is vanwege de risico's die gepaard gaan met de verwerking van dergelijke gegevens** en vanwege het perspectief van interoperabiliteit van bepaalde informatiesystemen. De grootste risico's doen zich voor bij de doorgifte van gegevens, met name aan derde landen. Dit proces moet het strengst gecontroleerd worden. Aangezien de Commissie geen adequaatheidsbesluit heeft vastgesteld op grond van Richtlijn 2016/680, zal de EDPS een cruciale rol spelen.

Deze controle bestaat al ten aanzien van overeenkomsten tussen de Unie en derde landen over de doorgifte van gegevens door Europol. Dit moet streng en consequent worden voortgezet. De toezichthouder moet gebruikmaken van zijn controlebevoegdheden om er absoluut zeker van te kunnen zijn dat de **doorgifte van gegevens** door Europol en het Europees Openbaar Ministerie **plaatsvindt in overeenstemming met de in de toepasselijke verordeningen vastgestelde regels, en met de vereisten van het HvJ EU**. Er bestaat een reëel risico dat de doorgegeven gegevens in derde landen gebruikt worden voor andere doeleinden. Daarom zijn in dit opzicht strenge controles op hun plaats.

Om **versnippering** van controleregelingen en daarmee afzwakking van de bescherming van gegevens van natuurlijke personen op dit uiterst gevoelige gebied **te vermijden**, voorziet artikel 98 van Verordening 2018/1725 in een “rendez-vousclausule”s (die uiterlijk op 30 april 2022 ingaat). Op basis van deze clausule kan de Commissie de relevante rechtshandelingen onderzoeken, zich ervan vergewissen dat deze in overeenstemming zijn met Richtlijn 2016/680 en eventuele discrepanties opsporen die tot versnippering hebben geleid. De EDPS zal hier een cruciale rol spelen door feedback te geven en de Commissie, de Raad en het Parlement te adviseren.

Daartoe is het naar mijn mening **van essentieel belang dat de EDPS**: (i) vanaf begin 2020 een **meerjarig controleprogramma** opstelt dat in zijn jaarprogramma wordt opgenomen (zie het antwoord op vraag 2); (ii) meer **bevoegdheden** krijgt en over meer middelen kan beschikken om controletaken ter plaatse te kunnen uitvoeren; (iii) een intensieve **afstemming** met de **nationale gegevensbeschermingsautoriteiten** ontwikkelt en daarbij rekening houdt met de gemengde aard van de door de agentschappen verwerkte gegevens; (iv) specifiek en explicieter **verslag doet** van zijn toezichthoudende taak; en (v) **ondersteunende instrumenten** en instrumenten voor de naleving van regelgeving ontwikkelt met het oog op samenwerking met de teams van deze agentschappen.